Redactiunea, Administratiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 139. Braşovŭ, Vinerĭ 24 Iunie (6 Iulie) 1888.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne ḑiarulŭ nu va apăré pănă Sâmbătă séra.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 23 Iunie st. v. 1888.

Peste puţine ḑile se vorŭ întêlni monarchii celorŭ mai puternice împĕrăţii, Wilhelm II cu Alexandru III.

Intrevederea acésta semnaléză începutulŭ unei nouĕ fase în mersulŭ politicei europene.

Direcţiunea ce-o vorŭ lua lucrurile de aci încolo este de cea mai mare însemnătate, nu numai pentru monarchia austro-ungară, ci pentru tóte popórele şi statele micĭ din Orientŭ, deórece după tóte semnele, e vorba în casulŭ de faţă nu atâtŭ de unŭ actŭ de curtoasiă alŭ noului domnitorŭ germanŭ faţă cu Ţarulŭ, câtŭ mai multŭ de o seriósă încercare a Germaniei de a împăca Rusia printr'o corespunḑĕtóre resolvare a cestiunei bulgare.

In ajunulŭ întrevederei pressa rusésca discută cu multă vioiciune viitórele raporturĭ dintre Germania şi Rusia. Sunt marĭ speranţele ei, că va succede Ţarului a câştiga deplina adesiune a Germaniei la politica sa orientală. Foile rusescĭ presupunŭ însĕ, că acésta se va puté numai atuncĭ, décă Germania va înceta de a mai sprijini, directŭ orĭ indirectŭ, aspiraţiunile Austro-Ungariei în orientŭ, remânêndŭ acésta isolată faţă cu alianţa ruso-germană.

Capitala cestiune este şi rĕmâne aceea a Bulgariei şi în privinţa acésta are dreptate „N. Fr. Presse" când scrie:

„Rusia consideră Orientulŭ ca o proprietate a sa, şi voiesce sĕ domnéscă în Bulgaria... Şi décă odată va domni acolo într'o formă óre care, va stărui de a-şĭ asigura trecerea prin România pentru trupele sale, pentru că la din contră ar fi totdéuna în periculŭ de a'şĭ perde stăpânirea prin isbucnirea de revoluţiunĭ. Soluţiunea cestiunei bulgare va decide asupra sórtei întregului Orientŭ. Décă va cădé autonomia Bulgariei, atuncĭ nicĭ că mai póte fi vorba de o desvoltare independentă a popórelorŭ în Balcanĭ. In Bulgaria este cheia care deschide porţile întregului Orientŭ."

Se şi vorbesce de nuoi paşĭ diplomaticĭ, ce vorŭ urma, îndată după întrevedere, în cestiunea bulgară şi foile bismarkiane ventiléză ideea unei înţelegerĭ eventuale între Berlinŭ, Viena, Roma şi Petersburgŭ pe temeiulŭ dorinţelorŭ îndreptăţite şi a tractatelorŭ.

Principele Bismark a fostŭ declaratŭ în adevĕrŭ, că Germaniei îĭ este indiferentŭ cine va domni în Sofia şi în Constantinopolŭ. Dér nu-i este indiferentŭ Austro-Ungariei, a căreia guvernŭ asigură mereu, că nu va puté suferi ca Bulgaria sĕ devină o provincĭă rusésca.

Cum se va puté dér stabili o înţelegere între Rusia şi Austro-Ungaria pe temeiulŭ „dorinţelorŭ îndreptăţite", când Rusia pretinde morţişŭ, că numai ei i se cuvine dominaţiunea în Bulgaria, şi când Austro-Ungaria consideră acésta ca unŭ periculŭ pentru ea?

Décă prin urmare nu s'ar împlini speranţele Ruşilorŭ, ca Austro-Ungaria sĕ fiă cu totulŭ părăsită de Germania în cestiunea orientală, se va puté dobêndi o împăcare durabilă numai luându-se în considerare şi dreptele dorinţe ale Austro-Ungariei. Foile germane au îndegetatŭ unŭ órecare modŭ de împăcare reclamândŭ partea ostică a peninsulei balcanice în favórea influinţei rusescĭ, ér partea vestică în favórea influinţei Austro-Ungariei.

Anevoie însĕ se va puté ajunge pe acéstă cale la unŭ resultatŭ favorabilŭ. De aceea este justificatŭ interesulŭ celŭ mare cu care se urmăresce călĕtoria împĕratului Wilhelm în Rusia.

Ce ne va mai aduce şi acéstă întrevedere?

Intrevederea împĕratului Wilhelm cu Ţarulŭ.

Scimŭ că ḑiua de 13 Iulie este fixată pentru întrevederea noului împĕratŭ germanŭ cu Ţarulŭ. O mică escadră va petrece pe împĕratulŭ Wilhelm, care va pleca dela Kiel pe yachtulŭ „Hohenzollern".

In cercurile rusescĭ e vorba de nisce serbărĭ militare ce se vorŭ face în onórea înaltului óspe în tabĕra dela Krasnoje-Selo, deórece alte festivităţĭ suntŭ eschise din causa doliului.

In ajunulŭ întrevederei foile rusescĭ discutéză viu raporturile dintre Rusia şi Germania.

„Gazeta de Moscva" scriea ḑilele aceste, că alianţa Germaniei cu Austro-Ungaria nu se unesce cu amiciţia germano-rusésca, Germania trebue sĕ alégă între Austro-Ungaria şi Rusia.

La acésta rĕspunde „National Zeitung" următórele:

„Germania a alesŭ deja, şi décă ea ar trece dela Austria la Rusia, acésta ar însemna că-şĭ părăsesce politica sa de pace. Dér este de a se avé în vedere, că influinţa şi desvoltarea lucrurilorŭ în Orientŭ au adusŭ cu sine, ca în Viena şi în Roma sĕ i se facă drumŭ liberŭ ideei de a satisface Rusia între marginele dorinţelorŭ îndreptăţite pe temeiulŭ tractatelorŭ. O asemenea întorsătură bine înţelésă şi folosită de cei din Petersburg ar fi fără îndoiélă cea mai sigură cale de a ajunge la o aplanare pacinică a cestiunei bulgare.

In casulŭ acesta Bulgaria fiindŭ avisată numai la sprijinulŭ platonicŭ alŭ Angliei, n'ar fi în stare de a resista decisiunilorŭ celorŭ patru puterĭ.

Cestiunea bulgară éraşĭ se va pune la ordinea ḑilei în legătură cu călĕtoria împĕratului Wilhelm II, dér nu în sensulŭ acela, ca ea sĕ formeze unŭ icŭ despărţitorŭ între Germania, Austro-Ungaria şi Italia, ci din contră spre scopulŭ de a face, ca şi Rusia sĕ se apropie de alianţa de pace."

SCIRILE ḐILEI.

Episcopulŭ reformatŭ Szász *Domokos* vré éraşĭ sĕ întreprindă o „visitaţiune canonică." „Kolozsvar" scrie, că Episcopulŭ va pleca mai întâiu la Elisabetopole în causa organisării unui postŭ de preotŭ ambulantŭ (de cercŭ) şi totŭ odată în causa unorŭ clădirĭ de biserici nouĕ; de aicĭ se va duce la Dicio-Sânmărtinŭ pentru înfiinţarea unei parochii unguresci, edificarea unei biserici şi a unei locuinţe pentru preotŭ, precum şi a unei localităţĭ tractuale în care sĕ se ţină sfaturile. De aicĭ în 9 Iulie va merge episcopulŭ éraşĭ în Câmpiă, şi anume în Téca şi împrejurime cu scopulŭ ca sĕ visiteze câteva din parochiile sale cele mai slăbuţe, sĕ ridice în acele parochii biserici şi scolĭ.

***

Bogatulŭ evreu din Parisŭ, br. Hirsch, a dăruitŭ, după cum cetimŭ în foile unguresci, *12 milióne fl.* pentru *şcólile jidovescĭ din Galiţia.* Acéstă considerabilă sumă de banĭ se va numĕra Evreilorŭ galiţianĭ cu ocasiunea ḑilei de 2 Decemvre c., când Maiestatea Sa monarhulŭ îşĭ va serba aniversarea de 40 de anĭ a suirei sale pe tronŭ.

***

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Toma Cusmici

de **Ivan Turgenjeff.**

„Din memoriile unui vênătorŭ."

(Fine.)

Mĕ sculai; Cărtilă îşĭ luă puşca şi o căută la cocoşŭ.

„Ce facĭ?" îlŭ întrebai eu vĕḑêndŭ lucrulŭ acesta.

„Suntŭ mişei în pădure. In văgăunĭ colo departe tocmai taie lemne", adause elŭ la întrebarea mea, ce o făcui mai multŭ cu ochii.

„Audĭ tocmai de aicĭ?"

„Ba nu, dér din curte se aude fórte bine."

Eşirămŭ împreună; plóia încetase şi numai în depărtare se vedeau norĭ grei brăzdaţĭ din când în când de fulgere; de asupra nóstră cerulŭ era albastru închisŭ, ér printre norii, ce mai erau, se zăriau stele sclipiciőse. Conturile arborilorŭ udĭ de plóe mişcându-şĭ ramurile după suflarea vêntului, se vedeau din ce în ce mai multŭ din întunecime. Ascultam cu luare aminte ca cum stai la pândă; pădurarulŭ îşĭ luă pălăria din capŭ şi se plecă cu urechia.

„Aicĭ... aicĭ" — grăi repede şi 'şĭ ridică mâna, „ce nópte bună şĭ-a ales"...

Eu nu auḑiamŭ nimicŭ decâtŭ vîjiitulŭ frunzelorŭ. Cărtilă îmĭ aduse calulŭ dela adăpostŭ unde'lŭ dusese.

„Ha", ḑise elŭ tărişorŭ, „voi da îndată peste elŭ".

„Vréi sĕ mergŭ şi eu cu tine?"

„Bine de totŭ", rĕspunse pădurarulŭ şi'duse calulŭ înapoi, „sĕ mergemŭ sĕ'lŭ prindemŭ cu mâna în sacŭ, şi după aceea te voi însoţi sĕ eşĭ din pădure. Haidem."

Plecarămŭ numai de câtŭ; Cărtilă înainte şi eu după elŭ.

Dumneḑeu sĕ scie cum a aflatŭ calea, dér una sciu că mergea neîntreruptŭ, şi numai rareorĭ se oprea puţinŭ şi asculta ca sĕ nu peardă din urechĭ sunetulŭ toporului.

„Aicĭ" sîsîi elŭ printre dinţĭ, „audĭ ceva?"

„Unde?"

Cărtilă dĕdŭ din umerĭ, făcurămŭ apoi unŭ ocolŭ într'o văgăună, vêntulŭ se liniştise, şi eu auḑiamŭ cum taie cu securea în depărtare. Pădurarulŭ se uită la mine şi clătină din capŭ. O luarămŭ la pasŭ repede prin érbă udă şi prin urḑicĭ. O isbitură înăduşită şi unŭ rĕsunetŭ împrăştiatŭ auḑiamŭ din tóte părţile.

„A picatŭ la pămêntŭ", grăi Cărtilă mormăindŭ.

Intr'aceea cerulŭ s'a limpeḑitŭ de totŭ şi prin pădure puteai zări cum se cade. Eşirămŭ din văgăuna în care întraserămŭ.

„Sĕ rămânĭ aicĭ puţintelŭ" şopti pădurarulŭ, se plecă, îşĭ luă puşca şi dispărŭ prin tufişŭ. Eu ascultamŭ cu multă băgare de sémă. Printre freamĕtulŭ pădurei auḑiamŭ, nu tocmai departe, unŭ sgomotŭ regulatŭ ca cum ar tăia cineva ramurĭ şi crăcĭ, auḑiamŭ scârţîitulŭ rótelorŭ unui carŭ, şi unŭ calŭ nechezêndŭ.

„Da încătrău? Stăĭ pe locŭ!" resună glasulŭ aspru alŭ pădurarului.

Unŭ altŭ glasŭ mai domolŭ auḑii îndată întocmai cum strigă iepurii, şi mai apoi auḑiamŭ fórte bine frămêntăturile duorŭ ómenĭ carĭ se luptau.

„Aşa", se auḑia glasulŭ obositŭ alŭ lui Cărtilă, „nu 'mĭ vei scăpa din mânĭ!"

Apucai drumulŭ spre acelŭ sgomotŭ, împedecându-mĕ aprópe la fiăcare pasŭ, până ce ajunsei lângă luptă.

Lângă unŭ grosŭ arbore tăiatŭ, trântise pădurarulŭ pe hoţulŭ de lemne şi'i lega mânile cotŭ la cotŭ.

Am mersŭ lângă ei; pădurarulŭ se sculă de josŭ şi puse şi pe nenorocosulŭ hoţŭ în picióre. Hoţulŭ era unŭ bietŭ omŭ îmbrăcatŭ în nisce sdranţe de haine şi udŭ până la pele; avea o barbă lungă şi sburlită. O mârţógă de calŭ, coperitŭ de jumĕtate cu o rogojină veche, clipocia lângă unŭ carŭ ce se afla alăturea.

Pădurarulŭ era tăcutŭ, tăcea şi hoţulŭ de lemne şi nu făcea altceva decâtŭ îşĭ clătina capulŭ din când în când.

„Dă'i drumulŭ", şoptii la urechia lui Cărtilă," îţĭ plătescŭ eu lemnele".

Cărtilă fără sĕ ḑică vr'unŭ cuvintŭ, luă calulŭ de frêne ér cu stânga apucă pe celŭ cu lemnele de brâu şi ḑise rece: „înainte mişelule!"

„Ia şi toporulŭ cu tine" mormăi ţĕranulŭ.

„Şi pentru ce l'aşŭ lăsa aicĭ?" ḑise pădurarulŭ şi ridică toporulŭ de josŭ.

Plecarămŭ; eu eram mai în urmă; plóia începŭ éraşĭ şi vĕrsa ca cu doniţele aşa încâtŭ eramŭ numai o apă. Incetŭ încetŭ după multe năcazurĭ ajunserămŭ éraşĭ la colibă. Pădurarulŭ lăsă

D. Ioanŭ *Kalinderu*, membru corespondentŭ alŭ Academiei române, a datŭ la lumină o erudită monografiă asupra *Legii celorŭ XII tabule*. Lucrarea e de mare interesŭ sciinţificŭ. Ea coprinde 5 capitule, asupra originei, redacţiei definitive, caracterelorŭ generale, materielorŭ şi disposiţiunilorŭ din legile celorŭ XII tabule, precum şi unŭ apendice cu fragmente din aceste tabule.

* * *

In cursulŭ săptămânii trecute *au emigratŭ* din Iaşĭ 70 Evrei. Ei se ducŭ în America.

* * *

Ni se scrie din *Şomcuta-mare:*

Adunarea constituantă a societăţii pe acţiunĭ *„Aurora"*, care are de scopŭ a înfiinţa în Baia-mare unŭ *convictŭ confesionalŭ gr. cat.* este convocată *pe qiua de 12 Iulie* anulŭ curentŭ st. n. Fiindcă unulŭ dintre obiectele principale, carĭ se vorŭ desbate în acéstă adunare, este stabilirea definitivă a *statutelorŭ societăţii*, ne rugămŭ ca în interesulŭ causei să binevoiţĭ a publica în preţuita D-vóstră fóiă *proiectulŭ de statute* aci alăturatŭ,*) ca să aibă domnii ocasiune a studia acestŭ proiectŭ de statute şi la adunare să pótă face amendamentele necesare. — Totodată atragemŭ atenţiunea domnilorŭ acţionarĭ la capitolulŭ alŭ VI. din acestŭ proiectŭ de statute, unde în detaliu se notifică mijlócele prin carĭ noi sperămŭ a ajunge scopulŭ.

Comitetulŭ fundatorilorŭ.

* * *

Se cercetéză mereu după *falsificatorii de bilete de bancă* la *Galaţĭ*. „România liberă" scrie: Parchetulŭ dela Galaţĭ a descoperitŭ la unŭ Măgăritŭ Patrichi o maşină numită *autographische Presse* cu totulŭ perfecţionată, care după opinia experţilorŭ póte servi la fabricare de bilete de bancă. Pietrile însă nu erau încă întrebuinţate. Nimicŭ de alt-felŭ nu lipsea, nicĭ cernélă albastră, nicĭ instrucţiunĭ speciale ale unui specialistŭ din Berlinŭ, nicĭ corespondenţe cu acesta, care ilŭ îndreptau la unŭ altŭ specialistŭ.

* * *

Camera de comerciu din Galaţĭ, în interesulŭ comerciului, a hotărîtŭ *înfiinţarea unei linii telefonice* între Galaţĭ şi Brăila.

* * *

In qiua deschiderii parlamentului germanŭ prin împăratulŭ Wilhelm s'au espedatŭ la *staţiunea telegrafică* principală din *Berlinŭ* 30.391 telegrame. S'au telegrafiatŭ în acéstă qi, socotindŭ şi liniile private ale qiarelorŭ 1,254,569 cuvinte, lucru până acuma ne mai pomenitŭ.

*) A se vedé adausulŭ de aqĭ alŭ „Gazetei". *Red.*

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei."

Bistriţa, în 1 Iulie 1888.

Esamenele la scóla română din Bistriţa. In 25 Iunie st. n. adecă a doua qi de Rosalii s'a ţinutŭ esamenulŭ publicŭ de véră cu elevii dela scóla nóstră poporală gr. cat. din Bistriţa.

Au fostŭ esaminaţĭ dela 10—12 óre a. m. pruncii scolarĭ, éră după amédŭ dela 3—5 óre scolăriţele.

După finirea serviciului divinŭ Rvdss. d-nŭ protopopŭ ca directorŭ alŭ scólei, comitetulŭ scolarŭ, câţĭ-va din inteligenţă şi 2 învĕţătorĭ străinĭ, au luatŭ parte la esamenulŭ de băeţĭ. Sala scólei a fostŭ decorată frumosŭ. Esamenulŭ s'a începutŭ cu Religiunea, pe rêndŭ s'a luatŭ din tóte obiectele de învĕţământŭ, secerândŭ dela tinerele mlădiţe rĕspunsurĭ eminente, puteai ceti pe faţa fiăcărui óspe bucuriă nespusă, îţĭ saltă inima vĕqêndŭ atâta curagiu şi dibăciă dela nisce micĭ copilaşĭ, afară de aceea limbagiulŭ celŭ curatŭ românescŭ, care nu în orĭ ce scólă română ilŭ poţĭ audi. De minune au escelatŭ elevii în declamaţiunĭ, carĭ încă au fostŭ bine alese.

Onóre bravului învĕţătorŭ Teofilŭ Grigorescu, care şi în anulŭ acesta a datŭ dovadă eclatantă despre activitatea sa, care prin tactica sa bună şi tractarea sa umană a sciutŭ atrage pe scolarĭ la frecventarea regulată a scólei. De ar da Dumneqeu ca tóte scólele nóstre poporale să aibă astfelŭ de învĕţătorĭ!

Finindu-se esamenele, Rvdss. D. Protopopŭ ţinŭ o cuvêntare bine simţită mulţumindŭ învĕţătorului pentru progresulŭ făcutŭ, părinţilorŭ pentru interesarea de scólă, éră óspeţilorŭ pentru că au binevoitŭ a participa. După aceea ne-amŭ depărtatŭ către casă mulţămiţĭ cugetândŭ că după amédŭ ne vomŭ delecta érăşĭ în respunsurile scolăriţelorŭ, déră amarŭ ne-amŭ înşelatŭ.

Cam la 3 óre p. m. s'a începutŭ esamenulŭ cu fetiţele. Sala era decorată frumosŭ. Óspeţĭ mai puţinĭ ca la esamenulŭ de băeţĭ. Esamenulŭ s'a începutŭ totŭ cu Religiunea şi apoi s'a urmatŭ din celelalte obiecte.

Dela începutŭ s'a observatŭ că dómna învĕţătóre nu procede la punerea întrebărilorŭ cu tactica recerută după regulele pedagogice. D-sa deşi funcţionéză la scóla nóstră numai de 4 lunĭ, a avutŭ de a instrua eleve deja instruate de dlŭ învĕţătorŭ şi aceste nu numai că n'au făcutŭ sporŭ, dér au uitatŭ şi ce au sciutŭ.

După părerea mea modestă, credŭ şi sciu că Limba Română e unŭ studiu ponderosŭ pentru orĭce scólă română, şi dómna învĕţătóre e fórte săracă în pronunţarea limbei române; *ty, dy, pty*, încă se află în şirulŭ sunetelorŭ din limba română după părerea d-nei învĕţătorese. Aşŭ dori ca d-sa să mĕ lumineze, că în care gramatică română se află sunetele acestea? Te dureau urechile când auqiai pronunţândŭ din studiulŭ Aritmeticei d. e. aşa: „Décă unŭ omŭ are două sutye dye clăi dye grâu, şi o sută o îmblătyestye câtŭ i-au mai rĕmasŭ? ş. a. Poftimŭ, în locŭ de a vedé progresŭ, ne amŭ săturatŭ de regresŭ. Altcum nicĭ că putemŭ pretinde dela dómna învĕţătóre mai multŭ progresŭ, de órece d-sa de 4 anĭ n'a funcţionatŭ ca învĕţătóre nicăirĭ în intervalulŭ acesta nu s'a ocupatŭ cu trebile pedagogiei. Cu învĕţarea limbei şi curăţirea ei de cuvinte şi accente străine, se vede că nu multŭ îşĭ bate capulŭ. Póte crede că pentru Bistriţenĭ e destulŭ şi atâta. Dér eu şi publiculŭ românŭ Bistriţanŭ nu qicemŭ asta; ci étă cum: Scóla nóstră română trebue să rivaliseze cu celelalte scóle poporale săsescĭ şi unguresci din locŭ, şi să fiă la înălţimea ei. Ca să putemŭ ajunge acestea recomandŭ onor. publicŭ românŭ din Bistriţă ca în loculŭ d-nei învĕţătorese Colceriu, să se alégă o altă persónă mai aptă, mai cualificată şi din limba română, care să nu schimbe numele de familiă ale scolăriţelorŭ, ca d-na Colceriu, în limba maghiară, ceea ce nu-i iertatŭ nicĭ după lege; d. e. Szengyörgyi Mari, în locŭ de Maria Sângeorzanŭ; Petrenzsely Parászka, în locŭ de Paraschiva Pĕtrînjelŭ; şi altele ce se puteau vedé în caietele de probă la esamenŭ.

Étă cum stau treburile la scóla nóstră de fete. Am făcutŭ publicitate ca să scimŭ ce mĕsurĭ trebue să luămŭ pe viitorŭ ca să nu ne pomenimŭ că facemŭ mai multŭ trebile Kulturegyletului decâtŭ înaintămŭ învĕţământulŭ nostru românescŭ.

Unŭ amicŭ alŭ scólei.

Cetatea de baltă, 2 Iulie 1888.

Petrecerea din Boziaşŭ. In 1 Iulie în comuna Boziaşŭ s'a ţinutŭ petrecerea de véră cu venitulŭ destinatŭ pentru înfrumseţarea nouĕi bisericĭ gr. cat. de acolo. Loculŭ de petrecere a fostŭ grădina proprietarului românŭ Iónŭ Sabău. Studenţĭ, teologĭ, preoţĭ, advocaţĭ, oficialĭ dela judecătoriă, comercianţĭ, notarĭ cercualĭ şi proprietarĭ din comunele din giurŭ, pe scurtŭ tóte clasele societăţii nobile şi alese au fostŭ representate binişorŭ la acéstă petrecere. Costumulŭ naţionalŭ român femeescŭ prin membrii familiei preotului românŭ din Deagiu şi a proprietarului Popŭ Niculae din Bobohalma încă a fostŭ frumosŭ representatŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că frumósele copiliţe l'au şi sciutŭ purta după cum s'a cuvenitŭ. Din D.-Sz.-Mărtinŭ au participatŭ mulţĭ şi de naţionalitate străină. Spaţiulŭ pentru jocŭ a fostŭ destulŭ de mare şi arangiatŭ cu gustŭ, joculŭ a fostŭ inimosŭ şi a duratŭ până pe la înserătŭ, când o ploicică a făcutŭ ca joculŭ să se continue în o altă localitate a numitului Iónŭ Sabău, érăşĭ pentru acelŭ scopŭ înfrumseţată şi arangiată. In timpulŭ pausei s'au ţinutŭ mai multe toaste frumóse. Petrecerea s'a continuatŭ până cătră qiuă, când publiculŭ s'a depărtatŭ fórte mulţămitŭ şi poftindu-şĭ unii altora ca pentru scopurĭ atâtŭ de folositóre, la astfelŭ de societăţĭ alese, la astfelŭ de convenirĭ plăcute şi petrecerĭ frumóse, să dea Cerul să se revĕdă mai de multe orĭ.

E de laudă poporulŭ românŭ din comuna Boziaşŭ, care împreună cu bravulŭ învĕţătorŭ românŭ de acolo, referitorŭ la încuartirarea óspeţilorŭ şi servirea cu cele necesare s'a purtatŭ cu multă prevenire şi atenţiune. Potŭ qice că acestŭ poporŭ e mai întâiu decâtŭ fraţii din comunele vecine, pentru-că învĕţĕmêntulŭ şcolasticŭ la ei nu stagnéză, ci progreséză în modŭ mulţămitorŭ. Ei şĭ-au făcutŭ şcólă după prescrisele legii cu dotaţiune suficientă şi învĕţătorŭ cualificatŭ, care întru adevĕrŭ, în tractulŭ acesta, e celŭ dintâiu; tinerii românĭ din Biziaşŭ până la 18, 20 de anĭ, toţĭ de-arêndulŭ — feciorĭ şi fete, — sciu ceti şi scrie şi a se ruga lui Dumneqeu din cărticelele de rugăciunĭ.

Nou edificata biserică e unŭ edificiu măreţŭ, în stilŭ modernŭ, potŭ qice érăşĭ cu dreptŭ cuvêntŭ, că şi acéstă Sântă casă a Domnului e unica în felulŭ sĕu, şi mai pe susŭ în preţulŭ şi architectura sa, decâtŭ tóte cele ridicate în comunele situate pe malurile Têrnavii micĭ. Laudă poporului nostru românŭ din acéstă comună, pentru că cu credinţă firmă şi statornică cu ajutorulŭ lui Dumneqeu şi încredinţându-se în capii şi conducĕtorii sĕi, dér mai alesŭ încreqêndu-se în sine şi în puterea sa, a îndeplinitŭ acestŭ opŭ măreţŭ spre onórea sa şi întru mărirea şi lauda atotputintelui Dqeu. Dér laudă şi onóre pré demnului nostru bărbatŭ Basiliu *Moldovanŭ*, care totdéuna a lucratŭ cu diliginţă şi zelŭ neobositŭ pentru binele poporului şi folosulŭ bisericii.

Unŭ participantŭ.

Intêmplărĭ diferite.

O crimă. In nóptea de 19 Iunie pe la 11 óre, o crimă s'a întêmplatŭ la Brăila, în împrejurările următóre: unŭ misitŭ, anume Ghiorghiţă, în etate de 40 anĭ se primbla prin grădina Tiriplicŭ, din faţa hotelului Rally, cu amanta lui alăturĭ; unŭ sublocotenentŭ dela reg. 32 de dorobanţĭ, care e în garnisóna oraşului, făcea mai de multŭ curte femeei şi vĕqêndu-o la braţulŭ lui Georghiţă, o

---

glóba de calŭ în curte, ér pe sĕrmanulŭ ţĕranŭ ilŭ băgă în odae, îi mai slobozi legăturile dela cóte şi ilŭ puse într'unŭ colţuleţŭ. Fiă-sa, care adormise pe vĕtra cuptorului se trezi speriată, şi se uita la noi cu nisce ochĭ marĭ. Eu mĕ pusei pe laviţă.

„Nu mai stă plóia asta" grăi pĕdurarulŭ. „Domniata trebue sĕ mai aşteptĭ, nu ai pofti să te culcĭ puţinŭ?"

„Iţĭ mulţămescŭ."

„De gustulŭ D-tale am sĕ'lŭ închidŭ pe ăsta într'o cămară" qise pĕdurarulŭ arĕtândŭ cu ochii cătră ţĕranŭ.

„Lasă'lŭ aicĭ" grăii eu „şi n'avea nicĭ o grije."

Ţĕranulŭ se uita la mine cu nisce ochĭ posomorîţĭ. Mĕ gândeamŭ în mine, că de m'ar costa câtŭ de multŭ totŭ am sĕ facŭ ca sĕ slobódă pe acestŭ nenorocitŭ, care sta şi elŭ nemişcatŭ într'unŭ unghiu alŭ odăii. La lumina din odae mĕ uitamŭ la faţa îngrijată şi sbârcită a acestui ţĕranŭ, mĕ uitamŭ la sprâncenile lui stufóse şi la privirea lui plină de nelinişte, şi la elŭ câtŭ era de slăbitŭ. Fetiţa încă se aşedă pe scândură imediatŭ la piciórele acestuia şi adormi; pĕdurarulŭ însĕ şedea la masă şi îşĭ ţinea capulŭ în palme. Se audea unŭ greerŭ în colţulŭ odăii, plóia plesnia coperişulŭ şi cădea repede pe lângă ferestrĭ, era o tăcere adêncă în colibă.

„Cusmicĭ" începŭ deodată ţĕranulŭ cu o voce închisă şi stinsă, „Cusmicĭ."

„Ce vreai?

„Dă-mĭ drumu."

Cărtilă nu rĕspunse nimicŭ.

„Dă'mĭ drumu că'sŭ amărîtŭ şi năcăjitŭ de totŭ, dă'mi drumulŭ."

„Vĕ cunoscŭ eu de multŭ" rĕspunse apĕsatŭ pĕdurarulŭ, „întregŭ satulŭ vostru este astfelŭ, şéde hoţŭ lângă hoţŭ."

„Dă'mĭ drumu" se ruga ţĕranulŭ, „stăpânulŭ, vai sunt prăpăditŭ.... dă'mĭ drumu!"

„Prăpăditŭ! aşa trebue omulŭ sĕ nu fure!"

„Tomo Cusmicĭ, nu mĕ perde, nu mĕ omorî! Tu scii bine cine-i stăpânulŭ"...

Pĕdurarulŭ se întórse despre elŭ, ţĕranulŭ tremura ca de frigurĭ, da din capŭ şi rĕsufla din greu.

„Pentru Dumneqeu slobóde-mĕ" repetă elŭ rugarea cuprinsŭ de o durerósă desperare, fă-ţĭ milă de mine; îţĭ voiu plăti cu plăcere, căcĭ, zeu am făcut'o din sărăciă... copiii cerŭ de mâncare, tu scii prea bine."

„Cu tóte acestea sĕ nu furĭ!"

„Ia-mĭ calulŭ", continuă ţĕranulŭ, „calulŭ ia-mi'lŭ, atâta mai am şi eu.... numai dă-mĭ drumulŭ!"

„Asta nu se póte, şi eu sunt numai unŭ slujbaşŭ şi mĕ ia şi pe mine de scurtŭ. Degiaba te mai tânguĭ!"

„Lasă-mĕ în plata sfinţilorŭ! Sărăcia mea, lipsa Cusmicĭ, lipsa m'a făcutŭ sĕ furŭ, eu nu sunt de vină."

„Vĕ cunoscŭ eu pré bine."

„Dă-mĭ drumu!"

„Ce mai atâta vorbă, stai cum se cade, eştĭ în mânile mele; ai înţelesŭ? Nu veqĭ că aicea e unŭ domnŭ streinŭ?"

Nenorocitulŭ îşĭ plecă capulŭ; pĕdurarulŭ însĕ căsca de somnŭ şi-şĭ plecă fruntea pe masă; afară ploua straşnicŭ ér eu aşteptamŭ cu nerăbdare sĕ vĕdŭ ce se va întêmpla.

Ţĕranulŭ se sculă deodată în picióre, ochii îi străluceau în capŭ ca de frigurĭ şi faţa lui se făcŭ roşiă.

„Aşadéră, omóră-mĕ, perde-mĕ," începŭ ţĕranulŭ încruntându-se şi ţinênd colţurile gurei pe jumĕtate deschise, „vĕnqĕtorule, afurisitule, satano, bea sânge de creştinŭ!"

Pădurarul se uită întraltă parte.

„Ţie îţĭ qicŭ fiară sugĕtóre de sânge!"

„Eştĭ beatŭ pĕcĕtosule, la ce te mai certĭ cu mine?" grăi pădurarulŭ uimitŭ, tu ţĭ-ai eşitŭ din minţĭ."

„Beatŭ! dér ce-ţĭ pasă, afurisitule, fiară sĕlbatică, tu care sugĭ sânge de omŭ."

„Adecă ce vréi... am sĕ te...

„Mie 'mĭ este totŭ una, chiar sĕ morŭ! Căcĭ ce potŭ sĕ mai facŭ fără de calŭ? Omóră-mĕ, căcĭ şi aşa nu mai am multŭ! Orĭ de fóme sĕ morŭ, orĭ altfelŭ, la mine este totŭ una. Nevestei tale şi copiilorŭ sĕ le fiă bine pe lumea cealaltă, şi sĕ móră în pace, dér pe tine sĕ sci că te va ajunge blĕstemulŭ meu!

Pădurarulŭ se sculă în picióre.

„Omóră-mĕ, omóră-mĕ" striga ţĕranulŭ ca unŭ sĕlbaticŭ; — copila se treqi din somnŭ şi alergă lângă tată-sĕu.

Statutele
societățiĭ acționare
„AURORA.“

CAPŬ I.
Dispozițiunĭ generale.

§. 1.

Sub firma: românesce: „Aurora“ societate acționară; unguresce: „Aurora“ részvénytársaság, se înființéză o societate pe acțiunĭ.

Firma societățiĭ se înregistréză în sensulŭ legeĭ.

§. 2.

Scopulŭ societățiĭ este pe lângă fructificarea capitalului socialŭ, pentru înaintarea culturei generale, a înființa și a susține în orașulŭ Baia-mare unŭ convictŭ (internatŭ) de caracterŭ confesionalŭ gr. cat. pentru tinerii carĭ studiéză la gimnasiulŭ de statŭ din acestŭ orașŭ.

§. 3.

Societatea are în sigilulŭ ei emblemele sciinței și ale diligenței: o carte și o albină.

Firma se gravéză în sigilŭ în limba românéscă și ungurésca.

§. 4.

Reședința societățiĭ e orașulŭ Baia-mare.

Adunarea generală a acționarilorŭ însĕ la casŭ de lipsă póte strămuta reședința și în altŭ locŭ.

§. 5.

Publicațiunile se facŭ în o fóiă pe care o designéză direcțiunea, eventualŭ în fóia oficială.

Limba de gestiune a societățiĭ este limba română, însĕ aceste statute, bilanțulŭ și procesele verbale ale adunărilorŭ generale se compunŭ și se presentéză și în limba ungurésca.

§. 6.

Societatea duréză până când se disolvă în sensulŭ §. 92 alŭ acestorŭ statute.

CAPŬ II.
Capitalŭ, acțiunĭ, acționarĭ.

§. 7.

Capitalulŭ socialŭ s'a fixatŭ la suma de 25000 fl. v. a. împărțită în 500 acțiunĭ de câte 50 fl. v. a. plătită întrégă.

La subscriere acționarii după fiecare acțiune solvescŭ unŭ fl. v. a. spese de înființare.

Din suma nominală subscrisă acționarii solvescŭ la subscriere 10%, după adunarea generală constituantă la 30 de ḑile 10% și la 60 de ḑile éră 10%.

Restulŭ de 70% se numĕră în terminĭ fixațĭ de direcțiune.

§. 8.

Capitalulŭ socialŭ se póte înmulți la propunerea direcțiuneĭ prin adunarea generală, prin emisiune de altŭ numĕrŭ de atarĭ acțiunĭ.

La acéstă emisiune ulterióră de acțiunĭ în terminulŭ fixatŭ de adunarea generală, acționarii vechĭ au dreptulŭ de preferință la primirea acțiunilorŭ emisiuneĭ noue, în proporțiunea acțiunilorŭ ce posedŭ din prima emisiune.

La emisiunĭ ulterióre acțiunile se solvescŭ în terminĭ fixațĭ de direcțiune, și acțiunile noue se liberéză numai după solvirea întregului prețŭ.

§. 9.

Acțiunile sună pe nume și suntŭ provĕḑute cu numerĭ curențĭ. Ele pórtă pe lângă stampila societățiĭ subscrierea președintelui și a cassarului séu a unui membru din direcțiune anume desemnatŭ spre acestŭ scopŭ prin direcțiune.

Acțiunile se espedéză numai după numĕrarea întregei valóre nominale de 50 fl. v. a.

§. 10.

Pentru rate de acțiunĭ, care nu s'au numĕratŭ la terminŭ, se solvesce 6% interesŭ de întârḑiare. Acționarii, carĭ n'au numĕratŭ la terminŭ vre-o rată, se provócă directŭ prin poștă la solvire, și déca în 30 de ḑile dela espedarea provocărilorŭ n'au solvitŭ, pentru suma restantă se vorŭ împrocesua pe calea cea mai scurtă judecătorésca prin direcțiune, înaintea judecătoriei cerc. reg. din Șomcuta-mare, și déca nicĭ după împrocesuare nu se póte încassa suma restantă din lipsa de avere séu alte cause, atuncĭ sumele solvite de ei mai înainte cadŭ în folosulŭ fondului de reservă a societățiĭ, éră titlurile acțiunilorŭ lorŭ se anuléză și sub acei numerĭ se emitŭ alte titlurĭ de acțiunĭ. Anularea se publică.

§. 11.

Acțiunile suntŭ neîmpărțibile și societatea nu cunósce pentru o acțiune decâtŭ unŭ proprietarŭ.

§. 12.

Acțiunile se potŭ transmite prin îndosamentŭ orĭ în altŭ modŭ legalŭ, societatea însĕ nu primesce nicĭ o rĕspundere pentru autenticitatea îndosamentului orĭ a documentului de cessiune. Orĭ ce transmitere înaintea societățiĭ numai în acelŭ casŭ are valóre și sĕ ia în considerațiune, déca acéstă transmitere se notifică direcțiuneĭ pentru înregistrarea în cartea acționarilorŭ.

§. 13.

Taxa maximală plătindă societățiĭ pentru transcriere, până la care direcțiunea póte dispune, se fixéză în suma de 2 fl. v. a.

§. 14.

Fiecare acționarŭ are parte la averea societățiĭ și la câștigulŭ ei în proporțiunea acțiunilor ce posede.

§. 15.

[illegible] averea a societățiĭ [illegible] cu fondulŭ pentru obligămintele ei către alții, totușĭ nicĭ unŭ acționarŭ ca atare nu póte fi restrînsŭ a numĕra peste valórea nominală a acțiunilorŭ sale.

§. 16.

Acțiunile suntŭ provĕḑute cu cóla de cuponŭ la purtatorŭ. Cuponulŭ pentru fiecare anŭ este unulŭ de prima Făurariu pentru dividenda anului trecutŭ statorită prin adunarea generală în fiecare anŭ.

Cuponii nerepresentațĭ în timpŭ de 3 anĭ nu se mai plătescŭ și prețulŭ acelora, prin prescripțiă devenindŭ proprietatea societățiĭ, se adauge la fondulŭ de reservă alŭ societățiĭ.

§. 17.

Acțiunĭ și cóle de cuponŭ noue în loculŭ celorŭ pierdute, pe lângă taxa fixată în §. 13, se liberéză numai după ce cele originale s'au amortisatŭ în modŭ legalŭ.

CAPŬ III.
Administrațiunea societățiĭ.

§. 18.

Organele pentru conducerea, administrarea și controla societățiĭ suntŭ:

A) Adunarea generală.
B) Direcțiunea.
C) Comitetul de revisiune.

A) Adunarea generală.

§. 19.

Totalitatea acționarilorŭ se represintă prin adunarea generală. Acésta e ordinară și estraordinară. Adunarea generală ordinară se ține cu finea anului scolasticŭ în fiecare anŭ pe timpulŭ vacațiuneĭ orĭ în care orașŭ séu comună din comitatulŭ Satmarelui, și se convócă de direcțiune prin provocare trimisă directŭ pe cale poștală acționarilorŭ prin anunțŭ în fóia societățiĭ. (§. 5.)

Anunțulŭ și respective convocarea are sĕ apară celŭ puținŭ cu 15 ḑile înainte de ḑiua adunăreĭ și conține obiectele de deliberare.

§. 20.

Convocarea adunăreĭ generale estra-ordinare se póte decide prin direcțiune, orĭ prin comitetulŭ de revisiune orĭ prin adunarea generală.

Acea adunare are a se conchema și atuncĭ când 6 acționarĭ ale cărora acțiunĭ facŭ una a opta ($^1/_8$) din capitalulŭ socialŭ, o cerŭ în scrisŭ dela direcțiune cu arĕtarea causelorŭ și scopului pe lângă depunerea deodată a acțiunilorŭ lorŭ de directorulŭ esecutivŭ.

§. 21.

La adunarea generală au votŭ numai acei acționarĭ, carĭ cu celŭ puținŭ 6 lunĭ mai nainte suntŭ trecuțĭ în registrulŭ acționarilorŭ și ca atarĭ înainte de deschiderea adunăreĭ au depusŭ la direcțiunea institutului acțiunile lorŭ, eventualŭ și documentele de plenipotență.

§. 22.

Dreptulŭ de votisare se póte esercita în persónă orĭ prin auctorisarea altui acționarŭ. Minorenii se represintă prin tutorii naturalĭ orĭ legalĭ ai dênșilorŭ, curanḑii prin curatorĭ, corporațiunile, institutele și societățile prin plenipotențiațĭ, chiar déca aceștĭ representanțĭ nu ar fi acționarĭ.

§. 23.

Acționarii au în adunările generale până la numĕrŭ de 3 acțiunĭ după fiecare acțiune, dela 4—9 acțiunĭ după 2, dela 10—15 acțiunĭ după 3, dela 15 acțiunĭ în susŭ totŭ după 5 acțiunĭ au unŭ votŭ. Totușĭ mai multŭ de 12 voturĭ nu póte avé nicĭ unŭ acționarŭ fără privire déca le esercită în numele sĕu orĭ a altora. Nicĭ plenipotențiatulŭ nu póte esercita mai multe decâtŭ 12 voturĭ, orĭ ar fi din partea unuia, orĭ din partea mai multorŭ acționarĭ autorisatŭ.

§. 24.

Adunarea generală o presidéză președintele direcțiuneĭ, în lipsa acestuia unŭ membru din direcțiune, pe care ilŭ delégă însășĭ direcțiunea.

Președintele defige ordinea obiectelorŭ pertractânde, conduce desbaterile, ordină votarea, denumesce unulŭ séu doi notarĭ și pentru actele de alegere trei scrutătorĭ.

§. 25.

Adunarea generală póte sĕ ia decisiunĭ când suntŭ presențĭ celŭ puținŭ 10 membri, carĭ represintă celŭ puținŭ $^1/_5$ din capitalulŭ socialŭ, făcênd escepțiune casurile prevĕḑute în §. 28. In lipsa acestui numĕrŭ de acționarĭ se convócă adunarea generală de nou, celŭ puținŭ cu 15 ḑile înainte de ḑiua fixată pentru adunare.

Valórea concluselorŭ adunăriĭ convocate a doua óră nu mai depinde dela numĕrulŭ determinatŭ de membri orĭ de acțiunĭ.

Acéstă adunare generală, conchemată a doua óră, are a delibera numai asupra obiectelorŭ enumĕrate în programulŭ primeĭ adunărĭ.

§. 26.

Adunarea generală decide cu maioritatea absolută a voturilorŭ; când voturile se împartŭ egalŭ, votulŭ președintelui este preponderantŭ.

Votisarea, afară de când se face alegere, se întêmplă cu graiulŭ viu.

§. 27.

Alegerile se facŭ prin ședule. Când la o alegere nu iese maioritate absolută se face alegere restrînsă între cei, carĭ la prima votare au întrunitŭ cele mai multe voturĭ.

La alegerea restrînsă eșindŭ doi cu voturĭ egale decide proprietatea de acțiunĭ mai multe, éră fiindŭ și acele egale, decide sórtea. In alte casurĭ încă sĕ póte vota prin ședule, de cumva maioritatea adunăriĭ doresce acésta.

§. 28.

La decisiunĭ asupra propunerilorŭ pentru reducerea [illegible] capitalului socialŭ pentru modificarea statutelorŭ, pentru fusiunea cu altă societate orĭ corporațiune séu pentru disolvarea societățiĭ se recere ca în respectiva adunare generală sĕ fie representate celŭ puținŭ $^1/_6$ a acțiunilorŭ emise și conclusele sĕ fie aduse în maioritate de $^2/_3$ a voturilorŭ.

§. 29.

Decisiunile adunăriĭ generale în sensulŭ statutelorŭ obligă pe toțĭ acționarii societățiĭ.

§. 30.

In adunarea generală se potŭ discuta și decide numai obiectele indicate în convocarea publicată.

§. 31.

Propunerĭ, carĭ până în prima Maiu se trimitŭ direcțiuneĭ în scrisŭ din partea a celŭ puținŭ 5 membri, carĭ represintă celŭ puținŭ 20 acțiunĭ scrise pe numele lorŭ, suntŭ a se lua în programulŭ celeĭ mai deaprópe adunărĭ generale. Și în decursulŭ adunăriĭ generale se potŭ face propunerĭ, déca aceste suntŭ sprijinite de 15 acționarĭ presențĭ. Atare propunere însĕ nu se póte lua îndată la discusiune și decidere, afară când conține conchiemarea uneĭ adunărĭ generale estraordinare; ci adunarea are deocamdată a decide numai, déca aceeașĭ propunere sĕ vină la desbatere în adunarea generală proximă orĭ ba?

§. 32.

Obiectele de discusiune și decidere ale adunăriĭ generale suntŭ de regulă:

a) raportulŭ anualŭ alŭ direcțiuneĭ.
b) raportulŭ comitetului de revisiune asupra esaminăriĭ computului anualŭ a bilanțului și a propunerilorŭ pentru împărțirea profitului.
c) stabilirea bilanțului anualŭ și fixarea dividendelorŭ.
d) alegerea, respective întregirea direcțiuneĭ și a comitetului de revisiune.
e) raportulŭ anualŭ despre starea comitetului susținutŭ de societate.
f) propunerĭ eventualĭ din partea direcțiuneĭ.
g) determinarea sumei, care la propunerea direcțiuneĭ o destinéză societatea pentru fondulŭ de garanțiă și fondulŭ filantropicŭ.
h) reducerea orĭ înmulțirea capitalului socialŭ.
i) modificarea statutelorŭ.
j) disolvarea societățiĭ orĭ fusiunea ei cu altă societate séu corporațiune.

§. 33.

Despre cursulŭ pertractărilorŭ în adunarea generală se face procesŭ verbalŭ, care se subscrie de președinte și notarŭ și se autentică prin 3 membri ai adunăriĭ esmișĭ spre acestŭ scopŭ.

Numele acționarilorŭ, plenipotențiațilorŭ și representanțilorŭ precum și numĕrulŭ acțiunilorŭ representate de aceștia suntŭ a se trece în procesulŭ verbalŭ.

In procesulŭ verbalŭ se scriu numai propunerile și decisiunile luate, carĭ se publică prin președinte. Unŭ esemplarŭ alŭ procesului verbalŭ se susterne tribunalului competinte.

B) Direcțiunea.

§. 34.

Direcțiunea (comitetulŭ de administrațiune) se compune din 12 membri aleșĭ dintre acționarĭ de adunarea generală pe 3 anĭ. Direcțiunea alege din sînulŭ sĕu președinte pe 3 anĭ.

§. 35.

După espirare ântêiului periodŭ de 3 anĭ din direcțiune esŭ în fiecare anŭ 4 membri prima óră prin sorțire, după aceea după ordinea vechimeĭ.

Membrii eșițĭ potŭ fi realeșĭ.

§. 36.

Vacanța posturilorŭ de membri în direcțiune o suplinesce provisorŭ însășĭ direcțiunea, ér alegerea urméză la cea mai aprópe adunare generală.

§. 37.

Devenindŭ vre-unŭ membru alŭ direcțiuneĭ sub acusă pentru crimă orĭ delictŭ comisŭ din poftă de câștigŭ, direcțiunea ilŭ póte suspenda séu dimite din sînulŭ sĕu.

§. 38.

Fiecare membru e datorŭ sĕ depună la cassa institutului mai nainte de a intra în funcțiune câte 3 acțiunĭ proprie orĭ cedate spre acestŭ scopŭ, carĭ în timpulŭ funcționăriĭ nu se potŭ înstreina.

Neîmplinirea acestei condițiunĭ în 15 ḑile dela alegere, se consideră ca resignare.

§. 39.

Direcțiunea ține în totŭ anulŭ celŭ puținŭ 4 ședințe, și afară de aceea orĭ când află cu cale președintele séu când propunŭ 3 membri din direcțiune orĭ directorulŭ esecutivŭ cu unŭ membru.

§. 40.

Pentru aducerea unui conclusŭ validŭ se cere presența președintelui séu suplentului sĕu cu celŭ puținŭ 2 membri.

§. 41.

Decisiunile se iau cu maioritate absolută a voturilorŭ. In casŭ de paritate votulŭ președintelui e preponderantŭ.

§. 42.

Despre decisiunile direcțiuneĭ se ia procesŭ verbalŭ, care se subscrie de președinte și de membri presențĭ.

In procesulŭ verbalŭ se constată numele și numĕrulŭ membrilorŭ presențĭ și se trecŭ numai propunerile făcute și decisiunile luate.

§. 43.

Direcțiunea represintă societatea fațǎ cu auctorisații și persóna a treia; decide și dispune în tóte afacerile societățiĭ, carĭ nu suntŭ reservate espresŭ adunăriĭ generale; alege pe directorulŭ esecutivŭ și la propunerea acestuia pe toțĭ funcționarii societățiĭ; fixéză salariele și competințele; stabilesce condițiunile și regulamentele pentru operațiunile societățiĭ; determină întrebuințarea capitalelorŭ societățiĭ; decide despre primirea și [illegible] con[illegible]

supraveghiază conducerea afacerilorŭ; esamineză computurile și revede cassele; stabilesce bilanțulŭ și proiecteză fixarea dividendelorŭ; prepară acțiunile ce suntŭ a se desbate de adunarea generală și face acestuia tóte propunerile în sfera autorității sale.

§. 44.

Tóte decisiunile direcțiunei și tóte actele încheiate de direcțiune în numele societății suntŭ obligătóre pentru societate față de orĭcine.

§. 45.

Membrii direcțiunei primescŭ pentru funcțiunĭ bilete de presență, prețul cărora'lŭ fixéză adunarea generală, cum și tantiema indicată în §. 79.

§. 46.

Pentru îngrijirea de afacerĭ particularĭ se potŭ autorisa prin direcțiune membrii de ai direcțiunei, funcționarĭ de ai societății orĭ alte persóne.

Directorele esecutivŭ.

§. 47.

Directorulŭ esecutivŭ se alege de către direcțiune acum la începutŭ pe 3 anĭ apoi stabilŭ. Direcțiunea'i fixéză și stipuléză prin contractŭ salariulŭ și alte competințe.

§. 48.

Directorulŭ este organulŭ esecutivŭ alŭ societății și dirigentulŭ afacerilorŭ ei; elŭ face direcțiunei propunerile pentru primirea orĭ eliminarea alumnilorŭ, pentru aplicarea, salarisarea, remunerațiunea, suspensiunea și demisiunea tuturorŭ funcționarilorŭ organelorŭ subalterne și servitorilorŭ institutului.

§. 49.

În casurĭ de urgință și grave directorulŭ este autorisatŭ a suspinde funcționarii și subalternii societății, avêndŭ sĕ comunice direcțiunei acésta îndată și celŭ multŭ în 48 óre spre decidere.

§. 50.

Directorulŭ esecutivŭ ia parte la tóte ședințele direcțiunei cu votŭ decisivŭ, décă în casurĭ specialĭ direcțiunea nu decide a se consulta în absința lui.

La propunerile către direcțiune, carĭ nu s'au făcutŭ prin directorŭ, este a se asculta părerea acestuia înainte de a se aduce conclusulŭ. Directorulŭ esecutivŭ referéză în ședințele direcțiunei tóte obiectele, carĭ nu se referă eschisivŭ la persóna lui, în carĭ casurĭ din urmă președintele denumesce unŭ referinte dintre membrii direcțiunei.

§. 51.

Direcțiunea póte sĕ suspindă și demisiuneze pe directorulŭ esecutivŭ din cause grave și fundate.

Suspinderea orĭ dimisiunea directorului esecutivŭ póte urma din partea direcțiunei după ascultarea directorului numai atuncĭ, când celŭ puținŭ $^2/_3$ din membrii presențĭ ai direcțiunei votéză pentru aceea. Acésta ședință a direcțiunei se conchiamă prin președinte la inițiativa sa séu la alorŭ trei membrii din direcțiune în convocare notândŭ espresŭ că se va pertracta suspinderea séu dimisionarea directorului esecutivŭ.

§. 52.

Direcțiunea alege pe suplentele directorului în casurĭ de împedecarea acestuia.

C). Comitetulŭ de revisiune.

§. 53.

Comitetulŭ de revisiune consistă din 6 membri, pe carĭ adunarea generală 'i alege dintre acționarĭ prima óră pe unŭ anŭ, éră de aci încolo pe 3 anĭ.

Elŭ în fiecare anŭ alege din sinulŭ sĕu unŭ președinte și póte face decisiune valide numai décă suntŭ presențĭ celŭ puținŭ 3 membrii.

§. 54.

Cândŭ numĕrulŭ totalŭ alŭ membrilorŭ comitetului de revisiune ar scădé la 2, este a se conchiema adunarea generală spre a-lŭ întregì.

§. 55.

Cerculŭ de activitate și agendele comitetului de revisiune suntŭ determinate în §§. 194, 196, a legii comercialĭ.

IV. Firma societății.

§. 56.

Firma societății scrisă de orĭ-cine orĭ tipărită cu stampilă o subscriu cu mâna proprie séu președintele cu unŭ membru alŭ direcțiunei, séu unŭ membru alŭ direcțiunei cu directorulŭ esecutivŭ, respective cu substitutulŭ acestuia. Corespondințele ordinarie le subscrie președintele direcțiunei orĭ directorulŭ esecutivŭ. Membrii, carĭ dimpreună cu președintele, respective cu directorulŭ esecutivŭ subscriu firma îi delegă însașĭ direcțiunea.

§. 57.

Direcțiunea delegéză din sinulŭ sĕu pe timpŭ nedeterminatŭ unŭ membru cum și unŭ suplentŭ alŭ acestuia, care în sensulŭ §. 56 subscrie firma societății. Delegatulŭ direcțiunei primesce o remunerațiune anuală, care o fixéză direcțiunea.

§. 58.

Pentru inmanuarea de orĭ-ce hârtii către institutŭ este de ajunsŭ subscrierea directorului esecutivŭ séu a substitutului séu, sĕu a unui membru alŭ direcțiunei autorisatŭ la acésta.

V. Operațiunile societății.

§. 59.

Spre ajungerea scopului sĕu societatea face următórele operațiunĭ:

a) primesce în convictulŭ înființatŭ de ea alumnĭ dându-le cuartirŭ și viptŭ pentru unŭ prețŭ determinatŭ prin direcțiune.

b) Acordă împrumuturĭ ipotecarĭ și rĕscumpĕră pretensiunĭ ipotecarie.

c) Cumpăra, vinde și lombardéză efecte publice.

d) Cumpără și vinde imobile.

e) Ia împrumuturĭ pe cambie și obligațiunĭ subscrise de membrii direcțiunei spre acestŭ scopŭ delegațĭ. Suma, ce nu se folosesce la operațiunile anumite, se depune spre fructificare în [illegible] institut[illegible] și anume designatŭ [illegible]

§. 60.

Societatea între marginile legei are dreptŭ a fixa și a incassa taxe și provisiunĭ în tóte operațiunile sale.

§. 61.

Condițiunile și modalitățile de primire a alumnilorŭ în convictulŭ societății precum și afacerile interne ale convictului se vorŭ statori în regulamentulŭ făcutŭ de direcțiune spre acestŭ scopŭ.

§. 62.

Împrumuturile ipotecarĭ pe bunurĭ imobile se acordă cu termine lungĭ séu și scurte sub condițiunea respunderei lorŭ deodată séu în rate.

§. 63.

Împrumuturile ipotecarĭ se dau în sume divisibile prin 10 în numerariu. Numerariulŭ póte fi séu în note de hârtie, séu în monete de valută austr; éstmodŭ se póte contracta și replătirea.

§. 64.

Prețulŭ ipotecei se póte stabili prin prețurĭ judecătorescĭ orĭ particularĭ, conspecte de venite din mai mulțĭ anĭ, contracte de cumpărare, arêndare orĭ închiriare cum și cu învoirea împrumutătoriului prin prețurile organelorŭ esmise de direcțiune.

La moșii se póte lua de mĕsura prețului suma însutită a contribuțiunei directe fără de aruncăturĭ și suma în douĕ îndecită, la vii și alte plantațiunĭ încincĭ-spre-decită a venitului de mijlocŭ constatatŭ pe 6 anĭ din urmă, se scade o terțialitate și restulŭ se capitaliséză cu $5^0/_0$, la edificii supuse contribuțiunei de casă după clasificatulŭ acestei contribuțiunĭ în șepte-decitŭ.

Viile se prețuescŭ numai după valórea pămêntului. Spesele prețuirei cum și alte spese împreunate cu contractarea și destabularea împrumutului le pórtă împrumutatorulŭ.

§. 65.

Când se punŭ de ipotecă pădurĭ, aceste suntŭ a se administra după planulŭ învoitŭ mai înainte cu direcțiunea, dela care planŭ nu e permisŭ a se face abatere fără de consensulŭ direcțiunei; spre scopulŭ acesta e a se recunósce institutului dreptulŭ de suprainspecțiune asupra pădurei ipotecate, cum și dreptulŭ de a privì orĭ-când în registrele și conspectele economice ale aceluiașŭ.

§. 66.

La imobile neîmpărțite se cere ca ipoteca sĕ cuprindă totalitatea acestorŭ imobile cu consimțemêntulŭ tuturorŭ comproprietarilorŭ.

§. 67.

Nu suntŭ admise la ipotecă de împrumutŭ stabilimente industrialĭ (fabrice), imobile, care după lege suntŭ scutite de esecuțiune precum nicĭ edificii teatralĭ și mine.

§. 68.

Didirele au sĕ fie asigurate contra incendiului pe totŭ timpulŭ împrumutării la societatea de asigurare pe care o defige direcțiunea.

§. 69.

Societatea împrumută de regulă pe loculŭ ântâiu alŭ ipotecei.

§. 70.

Direcțiunea póte pofti ca subscrierea actului de împrumutare (a obligațiunei) sĕ fie legalisată prin judecătoriă séu notariu publicŭ.

§. 71.

Interesele împrumuturilorŭ ipotecarĭ se potŭ plătì în numĕrariu séu în cuponĭ espirațĭ dela acțiunile societății.

§. 72.

Societatea rescumpără pretensiunĭ ipotecarĭ și stabilesce după învoirea cu debitoriulŭ modulŭ rĕspunderei lorŭ.

La asemenea rĕscumpărărĭ se recere ca sĕ se asigureze societății tóte drepturile ce suntŭ a-i se acorda după statutele și regulamentele sale.

Imprumuturĭ pe efecte.

§. 73.

Societatea publică pe lângă amanetare de efecte publice, notate de bursă, însĕ numai pe obligațiunĭ urbarialĭ și de statŭ, obligațiunĭ de prioritate a căilorŭ ferate și scrisurĭ fonciare de ale institutelorŭ de banĭ.

§. 74.

Suma împrumutată pe aceste nu póte fi mai mare ca $70^0/_0$ din valórea amanetului computată după cursulŭ bursei.

Cumpĕrarea de efecte.

§. 75.

Institutulŭ cumpără și vinde efecte publice între marginile cerute de referințele cassei, în casŭ de lipsă contrage împrumuturĭ lombardândŭ efecte de acestea.

VI. Bilanțulŭ, împărțirea profitului; fondulŭ de reservă, fondulŭ filantropicŭ.

§. 76.

Anulŭ socialŭ începe la 1 Iuliu și se termină la 30 Iuniu s. n.

§. 77.

La finea fiecărui anŭ direcțiunea are a forma bilanțulŭ conformŭ principielorŭ cuprinsĕ în §. 199. alŭ legei comercialĭ și după ce s'a esaminatŭ de către comitetulŭ de revisiune îlŭ publică împreună cu raportulŭ anualŭ celŭ puținŭ cu 8 dile înainte de adunarea generală prin avisŭ în localitatea institutului și prin trimiterea la adresa acționarilorŭ.

Unŭ esemplarŭ originalŭ alŭ bilanțului aprobatŭ de către adunarea generală se presentéză apoi tribunalului competinte.

§. 78.

Spesele de fondare se împartŭ pe 5 anĭ.

§. 79.

Din profitulŭ curatŭ alŭ societății, care resultă după scăderea tuturorŭ speselorŭ, se împartŭ înainte de tóte $5^0/_0$ ca dividende asupra capitalului de acțiunĭ numĕratŭ, rĕmasulŭ se distribue éstŭ modŭ celŭ puținŭ:

a) [illegible] pentru fondulŭ de reservă alŭ societații;

c) $3^0/_0$ tantiemă pentru membrii comitetului de revisiune.

d) $1^0/_0$ tantiemă pentru directorulŭ esecutivŭ.

e) celŭ puținŭ $5^0/_0$ pentru scopurĭ de binefacerĭ și culturalĭ.

Restulŭ se împarte éră și ca dividende acționarilorŭ.

§. 80.

Dividendele se numĕră în fiecare anŭ la 1-a Fauraru. Dividendele, carĭ nu s'au ridicatŭ în timpŭ de 3 anĭ, rĕmânŭ în folosulŭ fondului de reservă alŭ societății. (§. 16.)

§. 81.

Fondulŭ de reservă este proprietatea societății, se întrebuințéză la operațiunile ei în sensulŭ statutelorŭ

§. 82.

Décă în vre-unŭ anŭ venitele societății nu suntŭ de ajunsŭ spre a se plăti dividende de $5^0/_0$ asupra capitalului de acțiunĭ numĕratŭ, atuncĭ lipsa se suplinesce anticipative din fondulŭ de reservă. Atarĭ anticipațiunĭ însĕ suntŭ a se restitui fondului de reservă în cei mai de aprópe anĭ mai bunĭ.

§. 83.

Se potŭ crea prin aprobarea adunării generalĭ și fondurĭ pentru diferițĭ ramĭ de operațiune.

§. 84.

Considerândŭ că scopulŭ societății nu e numai câștigulŭ, ci și înaintarea culturei (§. 2.), societatea are datorința a forma unŭ fondŭ filantropicŭ sub numirea de fondulŭ studențilorŭ sĕracĭ, ca din venitulŭ acestui fondŭ sĕ pótă primi în convictŭ tinerĭ sĕracĭ și mai talentațĭ cu purtare bună, carĭ studiéză la gimnasiulŭ de statŭ din Baia-Mare.

§. 85.

Pentru fondulŭ filantropicŭ societatea în totŭ anulŭ e obligată a vota celŭ puținŭ $2^0/_0$ din câștigulŭ ei.

§. 86.

Societatea pentru înmulțirea fondului filantropicŭ e îndreptățită a face colecte, a primì donațiunĭ, legate și testamente dela privațĭ, societățĭ și corporațiunĭ.

§. 87.

Fondulŭ filantropicŭ nu e proprietatea societății și prin urmare numai se administréză de societate; si în casŭ de disolvirea societății, acestŭ fondŭ nu se împărțesce între acționarĭ, ci trece sub administrațiunea, Consistorului diecesanŭ gr. cat. de Gherla, cu aceea destinațiune, ca din acela sĕ se crescă tinerii gr. cat. românĭ sĕracĭ dér talentațĭ, cu portare bună din comitatele: Satmarŭ, Selagiu și Solnocŭ-Dobâca.

VII. Controverse.

§. 88.

Diferința, care se nasce între societate și acționarĭ singuraticĭ din referința societății se decide: prin judecată de arbitri, care are a se compune și a procede conformŭ articlului de lege 54. din 1868 titlulŭ alŭ nouĕlea, secțiunea a III-a și articlulŭ de lege 50 din 1881. §. 74 și următorii.

VIII. Competințe judiciale și procedură de asecurare.

§. 89.

În orĭ ce procese ce arŭ rĕdica contra institutului membrii lui internĭ orĭ altă a treia persónă și în orĭ ce casŭ de procedură judicială este competentŭ Tribunalulŭ din Satmarŭ, și respective judecătoria cercuală din Baia-Mare; la altŭ tribunalŭ orĭ judecătoriă, institutulŭ nu póte fi trasŭ în procesŭ.

§. 90.

Institutulŭ ca actore în procesŭ și procedură judicială contra membrilorŭ sĕi internĭ séu în contra unei a treia persónă observândŭ marginile §§-lorŭ 25, 27, 53 și 54 din procedura civilă este îndreptățitŭ a-și alege judiciulŭ după placŭ și a condiționa procedura sumară verbală și pe calea acestei procedurĭ sumare verbale a-șĭ începe procesulŭ înaintea judiciului liberŭ și respective a-lŭ termina aicĭ.

§. 91.

La contracțiunĭ de împrumutŭ timbrulŭ pentru contractŭ și spesele de întabulare la restituirea împrumutului, timbrulŭ pentru quitanță și spesele de estabulare, precum competințele erariale și comunale tóte le pórtă singurŭ debitorulŭ. Prin acésta rĕmânŭ însĕ neatinse și nu suferŭ nicĭ o schimbare obligămintele de plată orĭ de garanțiă, ce societatea le-arŭ avé în înțelesulŭ legilorŭ față cu erariulŭ.

IX. Disolvarea societății.

§. 92.

Când se va fi pierdutŭ întregŭ fondulŭ de reservă alŭ societății și unŭ pătrariu din capitalulŭ de acțiunĭ, direcțiunea este obligată a conchiăma îndată adunarea generală, care în sensulŭ §-lui 28 póte atuncĭ sĕ decidă disolvarea societății. Afară de aceea societatea se desface, când adunarea generală a acționarilorŭ află de lipsă a o desființa (§ 28.)

§. 93.

Când societatea se disolvă de sine afară de casurile de falimentŭ și de fusiune generală reguléză modulŭ de licuidațiune și alege pe licuidatorĭ. Décă nu se póte lua atare dispositiune, atuncĭ ca licuidatorĭ fungéză membrii direcțiunei.

La disolvarea societății direcțiunea are a îndeplini în totŭ casulŭ formele prescrise în §-ulŭ 202 din legea comercială.

§. 94.

Licuidatorii potŭ pe basa unui conclusŭ alŭ adunării generale sĕ cedeze drepturile și obligămintele societății la altă societate séu corporațiune orĭ guvernului diecesanŭ gr. cat. din Gherla.

Atribuțiunile adunării generale cum și ale comitetului de revisiune și, în decursulŭ licuidațiunii, denumirea licuidatorilorŭ se póte revoca orĭ când de adunarea generală.

§. 95.

Aceste statute fiindŭ compuse în limba românéscă și în cea ungurécă, décă și încâtŭ între acele douĕ texte s'ar ivi abaterĭ asupra înțelesului acelorŭ dubietățĭ textulŭ ungurescŭ va fi decisătorŭ.

Aceste stat[illegible] sau primitŭ și votatatŭ în adunarea

învită sĕ părăséscă grădina; misitulŭ se opuse, cere socotélă acestui oficerŭ; dênsulŭ atuncĭ scóte sabia și rănesce pe nenorocitulŭ misitŭ la capŭ, și la piciorŭ, tăindu-i o arteră. Rănitulŭ a fostŭ transportatŭ la o spițeriă din apropiere, ér sublocotenentulŭ se află arestatŭ.

Unŭ patricidŭ. O dramă oribilă s'a petrecutŭ alaltăerĭ în Dobriținŭ. Fiiulŭ a ucisŭ pe tatălŭ sĕu. Andreiu Moricz, membru alŭ consiliului comunalŭ, unŭ proprietarŭ de frunte, a trăitŭ despărțitŭ de nevasta și copii sĕi. Era vorba de o moștenire de 100,000 fl. și de o datoriă de 49,000 fl. Nevasta stăruia ca datoria sĕ nu se plătéscă din moștenire, neavêndŭ moștenitorii nicĭ unŭ obligamentŭ fața cu datoriile testatorului. Bărbatulŭ era de altă părere. De aicĭ cértă în familiă, care a ținutŭ unŭ anŭ și jumĕtate. Fiiulŭ, Iosifŭ Moricz, sergentŭ la honvedĭ, a fostŭ adese-orĭ persecutatŭ de părintele sĕu; ca sĕ se rĕsbune a lucratŭ timpŭ de unŭ anŭ la unŭ planŭ drăcescŭ; mereu se gândea, cum ar puté sĕ-lŭ omóre pe tatălŭ sĕu. La urmă s'a deprinsŭ cu desĕvêrșire cu idea de a se rĕsbuna în contra tatălui sĕu. Cu data de 12 Aprilie a. c. a adresatŭ o scrisóre redacțiunei diarului „Egyetértés", în care descrie suferințele sale și ale mamei sale, brutalitatea tatălui sĕu și cum în urmă'i s'a înrădăcinatŭ idea de a'lŭ omorî pe tatălŭ sĕu.

Acéstă scrisóre a fostŭ expediată numai acum, după comiterea crimei. In diminéța unei dile, pe la órele $4^1/_2$ fiiul s'a dusŭ în casa tatălui sĕu, care era sculatŭ deja. Fără sĕ-i dică o vorbă, a trasŭ într'ênsulŭ de două orĭ cu pușca și l'a omorîtŭ. Negenatŭ, paricidulŭ se duse la casarmă și, presentându-se la comandă, a declaratŭ, că a omorîtŭ pe tatălŭ sĕu. Imediatŭ a fostŭ deținutŭ. Ancheta s'a începutŭ și patricidulŭ se pórtă cu o răcélă uimitóre; pare că vré sĕ'țĭ dică: așa trebuia sĕ fiă!

Catastrofa din Lunca-Joreștĭ. Sub titlulŭ acesta publică „Vocea Covurl." unŭ raportŭ alŭ unui mare proprietarŭ, în care descrie grósnica nenorocire de care au fostŭ isbițĭ locuitorii din satele Joreștĭ și Lunca din districtulŭ covurlu-lui, în România.

In nóptea de 11 spre 12 Curentŭ, la ora 1 după miedulŭ nopței, cerulŭ s'a acoperitŭ de nisce norĭ groșĭ, însoțițĭ de fulgere și trăsnete, și deodată s'a formatŭ unŭ vêrtejŭ întocmai cu trombele de pe mare, care începe a vĕrsa apă și grindină, și distruge totŭ ce găsesce în cale: case, arborĭ, lemne erau purtate dela unŭ locŭ la altulŭ ca nisce mingĭ.

Unŭ hambarŭ alŭ meu construitŭ în modulŭ celŭ mai solidŭ, de stejarŭ, în care aveam 225 chile diferite cereale a fostŭ ridicatŭ din locŭ, dusŭ la o distanță și distrusŭ cu tóte productele din elŭ. Recoltele locuitorilorŭ: secărĭ, grâne, orzurĭ, porumburĭ, vii, 100 fălcĭ porumb: ale mele, totulŭ a fostŭ nimicitŭ, amestecându-le cu pămêntulŭ.

O massă de apă, avêndŭ o înălțime de 1 metru 60 c. m. și pe lățimea văii de 245 metrĭ, se formézá și plécă prin mijloculŭ șesurilorŭ mele de pe Lunca și a sĕcărei de acolo, îmĭ noroesce 70 fălcĭ și'mĭ doboră la pămêntŭ 36 fălcĭ, rădică ca vr'o 12 stogurĭ fênŭ ce se aflau în căpițĭ, distruge mai multe locuințe a servitorilorŭ mei, ia cu totulŭ păsărăriile mele, unde se aflau 2,120 paserĭ de diferite specii, îmĭ ia o casă de depositŭ cu carĕ, harabalele, vênturătorii ciure, lopețĭ, furcĭ etc. pe care le-a adusŭ și risipitŭ prin câmpŭ și râpĭ, desființându-'mĭ și două iezăturĭ.

Tóte acestea s'au petrecutŭ în unŭ intervalŭ de 2 și jumĕtate óre, dela 1 până la 3 și jumĕtate óre după miedulŭ nopții. Locuescŭ la țéră și facŭ plugăriă de 23 anĭ. In acestŭ timpŭ am pututŭ vedé multe ploi și inundărĭ. Dér aceea ce s'a petrecutŭ în nóptea de 11 spre 12 nu e de câtŭ o adevĕrată catastrofă.

Mĭ s'a produsŭ o pagubă de mai bine de 40 mii lei. Mărturisescŭ însĕ, că décă privescŭ la nenorociții sĕrmanilorŭ moșnenĭ din Joreștĭ, mĭ-se pare că e nimicŭ fața cu miseria în care sunt redușĭ acești ómenĭ. Apropiindu-se omulŭ de comuna Joreștĭ, vede sĕmĕnăturile nenorociților locuitorĭ luate din délŭ și aduse în văi, amestecate cu pămêntŭ, case risipite, arborĭ rupțĭ, vii distruse, vite, paserĭ mórte, totulŭ presêntă durere și grózá.

Invitare.

Am onóre a invita pe domnii bărbațĭ de consiliu, membri ai comitetului, membri fundatorĭ și ordinarĭ precum și pe orĭ care binevoitorŭ al Reuniunei femeilorŭ rom. din Mediașŭ și giurŭ la adunarea ei generale, ce se va ține în 11 c. st. n. la o óră d. am. în scola gr. cat. de aicĭ.

Mediașŭ, 1 Iuliu 1888.

Cu tótă stima
Maria Romanu
președinta Reuniunii.

Dare de sémă și mulțămită publică.

(Urmare și fine.)

Adolfŭ Făgărășanŭ, cancelistŭ alŭ notarului publicŭ în Făgărașŭ, 60 cr., Georgiu Comaniciu, notarŭ cercualŭ în Veneția inf. 30 cr., Victorŭ Vulcanŭ, alesŭ preotŭ în Oprea Cârțișóra 30 cr., Krempels Karoly, hotelierŭ în Făgărașŭ 30 cr., Iulius Krempels în Făgărașŭ 60 cr., Vagner Adolf, învĕțătorŭ de statŭ în Făgărașŭ 40 cr., Iónŭ Ghimbășanŭ' timarŭ în Făgărașŭ 50 cr., Samoel Schul, comerciantŭ în Galațĭ 50 cr., Eu, în Făgărașŭ 30 cr. Rachira Pacala în Galațĭ 1 fl., Victoria Aronŭ în Galațĭ 1 fl., Nicolau Toma, comerciantŭ în Făgărașŭ 30 cr. v. a. Eutimiu Boeriu, parochŭ în Riușorŭ 20 cr., — Suma 39 fl. 70 cr.

Spesele petrecerei proiectate au fost 11 fl. 70 cr., pe carĭ subtrăgêndu-le din suma colectată de 39 fl. 70 cr v. a. a resultatŭ unŭ venitŭ curatŭ de 28 fl. Lângă acestŭ venitŭ curatŭ amŭ mai adausŭ 2 fl. 25 cr., venitulŭ curatŭ dela petrecerea de jocŭ din 21 Februarie a. c. arangiată totŭ în scopulŭ pentru procurarea unui prapore, și astfelŭ amŭ adunatŭ suma de 30 fl. 25 cr. v. a.; cu acéstă sumă amŭ procuratŭ în conțelegere cu comitetulŭ parochialŭ gr.-or. din Galațĭ dela firma „Gavora Jozsef" din Budapesta unŭ prapore destulŭ de frumușelŭ și potrivitŭ pentru biserica nóstră gr. or. din Galațĭ.

Ajungêndu-ne scopulŭ propusŭ, mulțămimŭ din inimă marinimoșilorŭ contribuențĭ. Dumnedeu, a căruia casă se împodobesce prin filerii credincioșilorŭ dațĭ cu inimă curată și dragoste, sĕ fiă îndurătorŭ spre toțĭ carĭ nĭ-au ajutoratŭ.

Galațĭ, 1 Iuniu 1888 st. v.

Victoria Aronŭ. **Rafira Pacala.**

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 5 Iulie. Scirea, că guvernulŭ rusescŭ a adresatŭ o notă către puterile semnatare în cestiunea bulgară, cercurile politice competente de aicĭ nu sciu nimicŭ.

Berlinŭ, 5 Iulie. Herbert Bismark va însoțĭ pe împĕratulŭ la Petersburgŭ.

Londra, 5 Iulie. Nota relativă la cestiunea Bulgariei nu s'a predatŭ cabinetelorŭ până astădĭ. Se crede că pasulŭ diplomaticŭ amintitŭ se va face numai după întrevedere.

Petersburgŭ, 5 Iulie. In urma unui ucasŭ legea armatei în totalitatea ei cu dispoșițiunile privitóre la conchemarea reserviștilorŭ cu totŭ, s'a estinsŭ și asupra Caucasului.

Bucurescĭ, 5 Iulie. Generalulŭ Maicanu, arestatŭ pentru defraudare, a înebunitŭ.

DIVERSE.

Medicină contra beției. O comunicațiune a renumitului medicŭ, doctorulŭ Portugalow, publicată în diarulŭ „Jekaterinburgskaja Nedelja" recomandă contra beției unŭ remediu atâtŭ de simplu câtŭ și de eficaciu. Numitulŭ medicŭ dice: „Sunt pe deplinŭ convinsŭ, că beția este unŭ morbŭ; atâtŭ propriile mele observațiunĭ, câtŭ și esperiențele altorŭ medicĭ confirmă acésta. Décă spre esemplu s'aduce unŭ bețivŭ la unŭ medicŭ și acesta îi face o injecțiune, a doua di bețivulŭ nu va mai cere rachiu de beutŭ și după câteva dile va fi cuprinsŭ d'o mare aversiune în contra tuturorŭ beuturilorŭ spirtuóse. Se ia unŭ gram de *strychnin* și se topesce în două sute picăturĭ de apă; din acéstă soluțiune se face bolnavului dilnicŭ o injecțiune subcutană de câte cincĭ picăturĭ; acésta se repetă în cursŭ de o sĕptĕmână, séu celŭ multŭ două sĕptĕmânĭ și jumĕtate. Efectulŭ tratamentului este imediatŭ și surprindĕtorŭ: după două séu trei injecțiunĭ bețivulŭ redobândesce poftă de mâncare și somnŭ; décă după trecere de mai multe lunĭ, bețivulŭ ar voi sĕ revină la vechiulŭ sĕu obiceiu, va simțĭ la prima cercare nisce adevĕrate torture (palpitațiunĭ, grĕță, durerĭ de capŭ, vĕrsare) astfelŭ că renunță îndată. Mai comodŭ și mai eficaciu este a aplica prima injecțiune în timpulŭ somnului; bețivulŭ desceptându-se se simte pe deplinŭ restabilitŭ și adesea cere elŭ însu-șĭ a doua și a treia injecțiune. Intr'adevĕrŭ, strycninulŭ este o otravă, dér este sciutŭ, că farmacopea nóstră se compune în cea mai mare parte de otrave, carĭ administrate de unŭ medicŭ în cantitate necesară, ajungŭ salutare. Strychninulŭ este unŭ antidotŭ alŭ alcoolului otrăvitorŭ.

Rectificare. In nr. 137 alŭ fóiei nóstre, la scirile telegrafice, fiind vorba despre arderea mórei celei marĭ din Budapesta, este a se ceti: cu valțurĭ, în locŭ de „vulturĭ."

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 3 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vĕnd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.46
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.91
Lire turcescĭ . . .	„	11.23	„	11.27
Imperialĭ	„	10.23	„	10.27
Galbinĭ	„	5.82	„	5.87
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	102.60
Renta de hârtiă 5%	90.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.—
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale transilvane	104.85
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de argintŭ austriacă	82.50
Renta de aurŭ austriacă	112.70
Losurĭ din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	879.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	302.55
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	310.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.90
Mărcĭ 100 împ. germane	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	125.—

La numĕrulŭ acesta se adauge unŭ suplementŭ.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

„Tacĭ," se rĕsti pĕdurarulŭ și făcŭ doi pașĭ înainte.

„Destulŭ Tomo, destulŭ!" am disŭ eu atuncĭ oprindu-lŭ.

„Dă-i drumulŭ în voia lui Dumnedeu!"

„Eu n'am sĕ tacŭ," continuă nenorocitulŭ. „Intêmple-se orĭ ce s'ar întêmpla, mie îmĭ este totŭ una. Mĕ satano, mĕ fiară, tu n'ai sĕ morĭ nicĭ odată! Dér așteptă, satano, și nu vei mai grăi multe, căcĭ îțĭ vorŭ scóte afurisiții limba din gură!"

Cârtilă ilŭ apucă de umerĭ, ér eu sării într'ajutorŭ țĕranului.

„Nu te atinge de mine Domnule", grăi amenințătorŭ pădurarulŭ.

Nu'mĭ era témă, când colo spre marea mea mirare, pĕdurarulŭ apucă repede legăturile dela mânile țĕranului, ilŭ apucă de gulerŭ, îi îndesă pălăria în capŭ, deschise ușa și-lŭ aruncă afară.

„Cară-te la dracu cu calŭ cu totŭ! strigă apăsatŭ după elŭ, „dér bagă-țĭ mințile 'n capŭ pentru altădată!"

Se întórse și începŭ sĕ caute ceva într'unŭ unghiu.

„Ei" i-am disŭ atuncĭ, m'ai pusŭ în uimire cu fapta ta, într'adevĕrŭ eștĭ un omŭ din cei mai cum se cade."

„Lasă-mĕ 'n pace" borborosi elŭ, „nu mai vorbi despre întêmplarea acésta.
— E mai bine sĕ te scotŭ din pĕdure," adause elŭ, „căcĭ ér are sĕ încépă plóia."

Afară se audea huruitulŭ dela carulŭ țĕranului, care a luat'o către casă.

„Fiindcă s'a dusŭ", grăi pĕdurarulŭ apăsatŭ, „te voi conduce"...

După o jumĕtate de ceasŭ eram eșitŭ din pĕdure și mĭ-am luatŭ sănĕtate bună dela Cârtilă.

I. C. Panțu.

Rîsu

(2) poveste
de **Raoul de Najac.**

II.

Pe când treceau printr'unŭ satŭ, care era pe moșiile d-lui Paiu, Onos, Anser și Rîsu zăriră, prin crăpătura unei porțĭ dela o șură, ómenĭ carĭ ascultau o tragediă posomorîtă, declamată de nisce actorĭ de bâlcĭ.

Intrară și ei în șură.

Femeile plângeau, bărbații își suflau nasu, și copii tremurau.

Onos suflă în urechia Rîsului:

„Décă ai unŭ lécŭ în potriva hipohondriei trebue sĕ'țĭ fiă fórte ușorŭ sĕ înveselescĭ pe ómenii aceștia".

Rîsulŭ își scutură buzduganulŭ.

Atuncĭ comedianții înlocuiră d'odată versurile pompóse ale tragediei cu glume, bastonade și loviturĭ cu piciorulŭ.

Atuncĭ privitorii trecură deodată dela înduioșare la veselia cea mai nebună.

— Vedĭ ce sunt în stare sĕ facŭ? dise Rîsu către doctorĭ. Acum, aidemŭ sĕ ne găsimŭ bolnavulŭ.

Pe drum, Onos luă d'o parte pe tovarășulŭ sĕu:

„Am face mare prostiă sĕ lăsămŭ pe lepădătura ésta sĕ ne vindece bolnavulŭ".

— „A mai mare prostiă arŭ fi ca sĕ-lŭ ducemŭ înainte d-lui Paiu", dise și Anser.

Se înțeleseră dér ca sĕ între în castelŭ și sĕ lase pe Rîsu afară.

Rîsu dete câte-va târcóle prin prejurulŭ castelului cu speranța sĕ nemerescă vre-o crăpătură pe unde sĕ se furișeze înăuntru.

Se înoptă și nenorocitulŭ Rîsŭ își călcă cuvêntulŭ pe care'lŭ deduse zânei.

Se întinse sub o răsură stufósă și înflorită.

Când s'adórmă, vĕdŭ că se deschide o ferestră dela castelŭ. In ferestra asta se arăta o dómnă, pe care elŭ o ia de dreptŭ dómna Paiu. Adevĕratŭ, e că dênsa era.

D-na Paiu se uită la lună și se gândesce la bóla nobilului sĕu soțŭ, și ochii i se umplu de lacrĕmĭ.

O lacrĕmă d'asta, având a se greutatea ei, cade dinaintea Rîsului.

Abia atinge pămêntulŭ și, din picătură de apă cum era, se schimbă într'o gingașă pitică înaltă de trei țolĭ și jumĕtate.

Ea are o figură galeșe. E îmbrăcată ca o neiadă.

Lacrĕma și Rîsu se uitară unu la altu din capŭ până în picióre. Se plăcură.

Rîsu se înălță în vêrfulŭ picĭórelorŭ și dise:

„N'ar fi o indiscrețiune, domnișóră, ca sĕ te întrebŭ încătro socotescĭ sĕ'țĭ îndreptezĭ pașii?"

Lacrĕma lăsă ochii în josŭ cu rușine și rĕspunse:

„Domnule, mĕ ducŭ la fratele meu.
— O sĕ binevoescĭ, d-șóră, sĕ'mĭ acordĭ fávórea sĕ te însoțescŭ.
— Cu plăcere, d-le."

Rîsu luă pe Lacrĕmă de mână și și amêndoi se depărtară de castelŭ.

(Va urma.)

Bursa de Bucurescĭ.
Cotă oficială dela 21 Iunie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	92.—
Renta rom. amort. 5%	92.½	93.—
Renta convert. 6%	90.—	90.½
Impr. oraș. Buc. 10 fr.	37.—	42. -
Credit fonc. rural 7%	106.¾	107.½
„ „ „ 5%	92.¼	92.¾
„ „ urban 7%	105.½	106·—
„ „ „ 6%	98.½	99.½
„ „ „ 5%	88.—	88.¾
Banca naț. a Rom. 500 Lei.	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	220.—	225.--
Aurŭ contra bilete de bancă	16.40	16.65
Bancnote austr. contra aurŭ.	2.01	2.02
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	16.—	16.¾
Florinŭ valóre austriacă	2.01	2.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Dela comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ comitatului Brașovŭ.

Nr. 36—1888.

PUBLICAȚIUNE.

Avêndŭ în vedere, că conformŭ rescriptului prea înaltŭ alŭ Exelenței sale d-lui președinte alŭ dietei ungare cu dato 21 Iunie a. c. Nr. 1122—1887/92, Ioanŭ Imrich, deputatulŭ cercului Ghimbavŭ (2-a) din comitatulŭ Brașovŭ a renunțatŭ de a representa mai departe acelŭ cercŭ, în urma conclusului luatŭ de dieta amintită în 11 Iunie a. c. Nr. 1322—1888 s'a provocatŭ subsemnatulŭ comitetŭ centralŭ electoralŭ din partea președintelui dietei a dispune în cerculŭ alŭ 2-lea cele necesare pentru alegerea unui nou deputatŭ.

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ a determinatŭ ca ḑiua pentru alegerea ce este de a se îndeplini în acestŭ cercŭ electoralŭ pe periodulŭ 1888—1892 supusŭ acestui comitetŭ centralŭ electoralŭ, pe basa §-lui 57 art. de lege XXXIII din anulŭ 1874, ḑiua de **15 Iulie a. c.**

Pentru conducerea alegerei și pentru adunarea voturilorŭ se esmite în acestŭ cercŭ alŭ 2-a următórea comisiune cu loculŭ de alegere Ghimbavŭ:

Iosifŭ Dück de președinte,
Dr. Herell Henric de vice-președinte,
Carolŭ Bolesch secretarŭ,
George Nicolaus de secretarŭ locțiitorŭ,
Merthes Ioanŭ de secretarŭ locțiitorŭ.

Pentru darea voturilorŭ cu referință la singuraticile comune s'a statoritŭ următorulŭ șirŭ:

1. Ghimbavŭ.
2. Cârstianŭ.
3. Rĕșnovŭ.
4. Vulcanŭ.
5. Codlea.
6. Hălchiu.
7. Nou.
8. Crizbavŭ.
9. Bodŭ.
10. Feldióra.
11. Rotbavŭ.
12. Măieruşŭ.
13. Apatia.

Alegerea începe la ḑiua de **15 Iulie a. c. 8 óre înainte de prânḑŭ.** Fiesce care alegĕtorŭ cercualŭ póte recomanda candidațĭ dietalĭ, acésta recomandațiune trebue sĕ se dée în scrisŭ președintelui pentru alegerĭ, séu în ḑiua dinainte de alegere, séu la o jumĕtate de óră după începerea alegerei.

Décă președintele pentru alegerĭ ordonéză votarea în sensulŭ legei, atuncia aceea începe diminéța la 9 óre.

Votisarea se face publicŭ și nominalŭ amĕsuratŭ §-lui 75 art. de lege XXXIII anulŭ 1874 și §§-lorŭ ce stau în legătură cu acesta.

Ceea ce se aduce la cunoscința tuturora cu acea observațiune, că alegerea se va efeptui în casa comunală a respectivului locŭ de alegere, și că este opritŭ a veni la alegere cu bâte séu arme.

Din ședința comitetului centralŭ electoralŭ alŭ comitatului Brașovŭ ținută în 28 Iunie 1888.

Iuliu Roll m. p.
Consil. regiu, vice-comite, președintele comitetului centralŭ.

Dr. Fried. Iekel,
notarŭ.

92,3—2

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.